

Malmö 17 juni 2024
Till: Region Skåne
Från Ibn Rushd Studieförbund distrikt Södra

Yttrande angående EYs rapport gällande granskning beställd av Region Skåne

1. Övergripande kommentarer

Ibn Rushd Studieförbund har fått tillgång till EYs rapport och ser ett stort behov av att inkomma med yttrande gällande den process som förekommit granskningens offentliggörande samt de felaktigheter som finns i granskningen. Som en organisation som är engagerad i att främja kunskap, kritiskt tänkande och demokratiska värderingar finner vi det viktigt att adressera flera felaktigheter och missförstånd som framkommit i rapportens slutsatser. Med denna bakgrund lämnar vi nedan kommentarer och bifogar Ibn Rushd Studieförbunds sammanfattade synpunkter på de iakttagelser som framkommit vid EYs granskning.

Ibn Rushd distrikt Södra vill börja med att lyfta fram att vi står för grundläggande demokrativillkor och tolererar inte verksamhet som bryter mot vår värdegrund, våra riktlinjer eller de sju diskrimineringsgrunderna. Vi ser det som problematiskt att revisorer ska granska och sätta ramarna för hur folkbildningen ska bedrivas. Vi välkomnar granskningar, men det är avgörande att de utförs av kvalificerade personer med god kännedom om folkbildningens syfte och metodik. Annars riskeras felaktiga slutsatser uppstå som kan missgynna det viktiga arbete som bedrivs inom folkbildningen.

Vidare så anmärker vi på förfarandet gällande denna rapportes färdigställande. I månadskiftet april/maj avslutades granskningens informationsinhämtande del och i samband med det fick Ibn Rushd möjlighet att faktakolla begränsade delar ur rapporten. Trots otaliga försök har Ibn Rushd sedan dess inte fått möjlighet att se rapporten eller svara på det som står däri förrän den offentliggjordes den 14 juni. Detta skiljer sig från granskningar vi genomfört på andra håll i landet där dialog har varit kontinuerlig under hela processen.

Angående innehållet i rapporten så kan Ibn Rushds kritik sammanfattas i följande punkter;

- Sammanfattningsvis blir Ibn Rushd Studieförbund bedömda på innehåll som inte har varit en del av vår verksamhet. Det är tydligt i granskningen att de texter som använts i Ibn Rushd folkbildning inte har odemokratiskt innehåll. Det granskarna gör är att hålla Ibn Rushd ansvariga för texter som finns på samma digitala informationsplattformar varifrån källorna kommer. De texter som granskarna anmärker på har alltså inte förekommit i den verksamhet som förekommer i utredningen.
- Granskarna anmärker på avsaknad av fakta och menar att Ibn Rushd undanhållit information. Så är inte fallet. Det revisorerna har bett om är information som inte längre gäller och därför inte är relevant för granskningen då det skulle ge en missvisande bild.
- Granskningen mäter Ibn Rushd mot egna rutiner och arbetssätt som är uppsatta interna riktlinjer för verksamheten, när den borde bedöma utifrån den framtagna checklisten och de villkor som finns från FBR. Exempelvis gällande registrering av studiematerial på ett visst sätt så finns inte det som uppsatt krav bör därför ej göras gällande som krav för mottagande av finansiering.
- Granskarna är inte teologer, de kan inte och ska inte ta ställning till religiöst material. Att de anmärker på material som de säger *“kan innehålla konfessionella eller andra värderingsgrundande inslag”*

uppfattas i rapporten misstänkliggörande och utgör i sin formulering ett hot mot det fria och frivilliga i folkbildningen samt mot religionsfriheten.

Granskarnas rekommendationer i slutsatsen handlar om liknande saker som den åtgärdsplan som Ibn Rushd och FBR har kommit överens om gällande källkritik, interna administrativa arbetssätt och regelbunden uppföljning av detsamma. Denna åtgärdsplan är redan under implementering och följs upp av FBR.

Inga slutsatser finns i rapporten som gör gällande att Ibn Rushd bör förlora finansiering eller som antyder odemokratiskt innehåll, innehåll som strider mot diskrimineringsgrunderna eller som faller utanför den bedömningsram i form av checklista som EY satt upp för granskningen.

Vi hoppas att dessa klagöranden bidrar till en mer nyanserad och rättvis bild av vår verksamhet och det arbete vi gör för att främja demokratiska värderingar genom folkbildning. Vi på Ibn Rushd distrikt Södra ser fram emot en fortsatt dialog för att säkerställa att vår verksamhet fortsätter att utvecklas och förbättras i enlighet med demokratiska principer.

Med vänliga hälsningar,

Jassim Ahmadi Distriktschef,

Ibn Rushd distrikt Södra

2. Bemötande av sakfel och otydlig argumentation:

1

Inledning Genomförande

Inledningsvis genomfördes underlagsgranskning, samtal med Folkbildningsrådet och upprättande av checklista

I uppstarten av uppdraget fördjupade sig granskare i befintligt granskningsunderlag från Folkbildningsrådet samt tillgängligt underlag från Ibn Rushd, bland annat deras åtgärdsplan samt ansökningsunderlag till Region Skåne. Därefter avhölls möte med funktörer från Folkbildningsrådet som är insatta i de granskningar som rådet genomför. Syftet var att stämma av granskningsresultaten, studieförbundens rådande arbetssätt samt de riktlinjer som är gällande för studieförbunden.

I inledningskedet tog granskare slutligen fram checklista som underlag för granskningen. Checklistan utgår ifrån gällande lagstiftning i Sverige, som är relevant för demokratiska grundprinciper och mänskliga rättigheter utifrån Region Skånes grundläggande villkor för bidrag. Checklistan har avsett att skapa en tydlig bedömningsgrund för det underlag som har granskats. Checklistan har stämts av med Region Skåne, och återfinns i sin helhet i bilaga 1 längst bak i denna rapport.

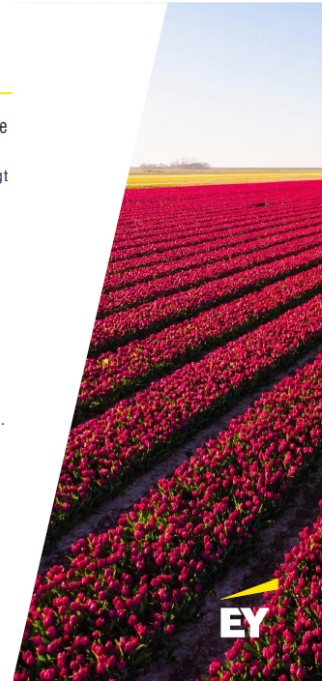
Genom kontakt med det regionala studieförbundet har insamling av underlag ägt rum

Under kartläggningsskedet har ett antal digitala och fysiska möten genomförts med ledningsfunktioner, främst inom Ibn Rushds södra distrikt. Det regionala studieförbundet omfattar både Skåne och Blekinge, men uppdrag avgränsades av uppdragsgivaren till att avse studiecirkel eller annan folkbildningsverksamhet som bedrivits i Skåne under 2021 och 2023.

Granskare har från rapporteringsverktyget Gustav* (Gemensam Utveckling av Studieförbundens Administrativa verksamhetssystem) verifierat och mottagit uttag av fullständig sammanställning av arrangemang samt tillhörande titlar/innehållsbeskrivning inom Ibn Rushds verksamhet. Efter mottagen sammanställning av använt studiematerial har granskningen därefter fokuserat på urval, identifiering och bedömningar av titlar/innehållsbeskrivning. Beskrivning av studieförbundets rutiner samt granskningsresultatet finns i rapportens kommande avsnitt.

Sida 5

*Samtliga nationella studieförbund använder sig av verktyget Gustav för att registrera arrangemang och studiematerial.

Kommentar: Det finns bara en ledningsfunktion i Södra och det är distriktschef.

Utifrån framkomna brister har Ibn Rushd tagit fram en åtgärdsplan för 2024

Studieförbundet har tagit fram en åtgärdsplan och kompletterat denna utifrån synpunkter från Folkbildningsrådet om att åtgärderna behöver konkretiseras. I februari 2024 beslutade Folkbildningsrådet (dnr 22/00331) att avsluta ärendet, och meddelar i sitt beslut att studieförbundets vidtagna åtgärder kommer följas upp inom ramen för den ordinarie uppföljningsprocessen. Bland de av Ibn Rushd beskrivna åtgärderna finns bland annat:

- Säkerställa registrering av studiematerial i rapporteringsverktyget Gustav.
- Utveckling av arbetsplaner.
- Uppdatera cirkelledarintroduktion och cirkelledarutbildning.
- Utveckla rutiner kring dokumentation.
- Samtal samt utbildning för samverkansparter för att kunna utveckla och underlätta föreningars demokratiska arbete.

Vid efterfrågan av underlag avseende åtgärder från Ibn Rushds handlingsplan har granskare inte kunnat ta del av detta, med hänvisning till att det är internt arbetsmaterial. Uppdragsgivaren har blivit informerad om detta under granskningens gång.

Utvecklingsarbetet, ska enligt uppgift från studieförbundet, genomföras under 2024 och aktiviteterna i åtgärdsplanen är tidsatta utifrån det kvartal de ska vara färdigställda. Vid tidpunkten för denna granskning är aktiviteterna enligt uppgift pågående.

Kommentar: Den nuvarande åtgärdsplanen överlämnades till EY den 8 mars 2024.

EY har också begärt att få den tidigare åtgärdsplanen, som inte blev godkänd av Folkbildningsrådet. Den tidigare åtgärdsplanen har inte följts upp eftersom den ersattes av den nuvarande åtgärdsplanen. Därför kan vi inte lämna ut den tidigare åtgärdsplanen då åtgärderna aldrig fick godkännande från Folkbildningsrådet och därmed inte är relevanta för den nuvarande granskningen. Båda åtgärdsplanerna är offentliga handlingar och inte interna arbetsmaterial. Den godkända och aktiva åtgärdsplanen har redan lämnats ut till EY.

Granskningsresultat

Ibn Rushd beskrivning av rutiner för godkännande och registrering av studiematerial

Ibn Rushds egen beskrivning av godkännande och registrering av studiematerial

När studiematerial registreras i Gustav ska relevant information framgå vid registreringen såsom ämne, ansvarig för arrangemanget, verksamhetsform och aktuell kommun. Till alla arrangemang ska även en arbetsplan tas fram. Av arbetsplanen ska arrangemangets syfte framgå samt hur studiematerialet ska användas. Cirkelledare ska i samråd med studiekonsulent från Ibn Rushds arbeta fram arbetsplanen.

Nedan beskrivning är studieförbundets egna avseende deras rutiner kring studiematerial. Granskare har dock genomfört redaktionella tillägg och ändringar, såsom att lägga till rubriker, lägga beskrivningarna i nedan ordning samt beskriva de exempel som finns bilagda.

Planering av innehåll sker i första steget

- Som steg 1 planerar SK (Studiekonsulent) verksamhetsämne/innehåll tillsammans med cirkelledaren (utifrån planeringen i verksamhetsavtal). Det innefattar också att framställa förslag på folkbildande studiematerial som i sin tur leder till gruppens ökade kunskap inom det valda ämnet. Detta framkommer i verksamhetsavtalet – att man signerar detta avtal för att efterleva förbundets villkor och inget annat.
- ▶ Cirkelledaren kan välja studiematerial att registrera utifrån förbundets lista – denna lista läggs av studiekonsulenter som följer processerna som har beskrivits för att säkerställa att materialet efterlever arbetsplan och studieplan samt demokrativillkoren. Kvalitetsavdelningen kan ta bort studiematerial från listan om förbundet genom de interna kontrollerna upptäcker avvikande material.

Sida 16

Studiematerialet kan omfatta olika medier

- ▶ Studiematerialet kan vara en bok, internetartikel, film, Youtube-video eller ledarens egna dokumenterade erfarenhet. Registreringen i Gustav utförs av både studiekonsulenter/arrangemangsansvariga och även kvalitetshandläggare på distriktsnivå som har tilldelats behörigheter i Gustav. Om det är en Youtube-video kopieras och sparas länken som studiematerial i Gustav. Om det är en bok ska bokens namn, författarens namn och ISBN-nummer skrivas.

Granskning och dokumentation sker av studiekonsulent och cirkelledare i arrangemangets arbetsplan

- ▶ Innan registreringen genomförs bör vissa granskningssteg genomföras av studiekonsulent. Detta kan inkludera att identifiera kunskapskällan, planera vilka delmoment som ska ingå i arrangemanget (detta bör tydligt beskrivas i arbetsplanen som ska bifogas i samband med föransökan av arrangemanget; detta ansvar åligger cirkelledaren tillsammans med deltagarna och med stöd av studiekonsulent) samt hur materialet ska användas för grupputveckling.

Godkännande av icke-demokratiskt material i lärandesammanhang

- Vid godkännande av icke-demokratiskt material i ett historiskt eller lärandesammanhang är det viktigt att dokumentationen är tydlig och transparent – exempelvis vid studie av helig text. Exempel på arbetsplan finns bifogad med markering av beskrivningar såsom "läsa, förstå, tolka och recitera" samt "vi går även igenom och diskuterar förklaringen till texterna".

Kommentar: Det är inte vid registreringen av studiematerial som detta ska ske, utan vid registreringen av själva verksamheten. Hela det första stycket är felaktigt formulerat och visar på en grundläggande brist i förståelsen för hur vår verksamhet fungerar.

Granskningsresultat

Ibn Rushd beskrivning av rutiner för godkännande och registrering av studiematerial

Ibn Rushds egen beskrivning av godkännande och registrering av studiematerial

När studiematerial registreras i Gustav ska relevant information framgå vid registreringen såsom ämne, ansvarig för arrangemanget, verksamhetsform och aktuell kommun. Till alla arrangemang ska även en arbetsplan tas fram.

Av arbetsplanen ska arrangemangets syfte framgå samt hur studiematerialet ska användas. Cirkelledare ska i samråd med studiekonsulent från Ibn Rushds arbeta fram arbetsplanen.

Nedan beskrivning är studieförbundets egna avseende deras rutiner kring studiematerial. Granskare har dock genomfört redaktionella tillägg och ändringar, såsom att lägga till rubriker, lägga beskrivningarna i nedan ordning samt beskriva de exempel som finns bilagda.

Planering av innehåll sker i första steget

- Som steg 1 planerar SK (Studiekonsulent) verksamhetsämne/innehåll tillsammans med cirkelledaren (utifrån planeringen i verksamhetsavtal). Det innefattar också att framställa förslag på folkbildande studiematerial som i sin tur leder till gruppens ökade kunskap inom det valda ämnet. Detta framkommer i verksamhetsavtalet – att man signerar detta avtal för att efterleva förbundets villkor och inget annat.
- ▶ Cirkelledaren kan välja studiematerial att registrera utifrån förbundets lista – denna lista läggs av studiekonsulenter som följer processerna som har beskrivits för att säkerställa att materialet efterlever arbetsplan och studieplan samt demokrativillkoren. Kvalitetsavdelningen kan ta bort studiematerial från listan om förbundet genom de interna kontrollerna upptäcker avvikande material.

Sida 16

Studiematerialet kan omfatta olika medier

- ▶ Studiematerialet kan vara en bok, internetartikel, film, Youtube-video eller ledarens egna dokumenterade erfarenhet. Registreringen i Gustav utförs av både studiekonsulenter/arrangemangsansvariga och även kvalitetshandläggare på distriktsnivå som har tilldelats behörigheter i Gustav. Om det är en Youtube-video kopieras och sparas länken som studiematerial i Gustav. Om det är en bok ska bokens namn, författarens namn och ISBN-nummer skrivas.

Granskning och dokumentation sker av studiekonsulent och cirkelledare i arrangemangets arbetsplan

- ▶ Innan registreringen genomförs bör vissa granskningssteg genomföras av studiekonsulent. Detta kan inkludera att identifiera kunskapskällan, planera vilka delmoment som ska ingå i arrangemanget (detta bör tydligt beskrivas i arbetsplanen som ska bifogas i samband med föransökan av arrangemanget; detta ansvar åligger cirkelledaren tillsammans med deltagarna och med stöd av studiekonsulent) samt hur materialet ska användas för grupputveckling.

Godkännande av icke-demokratiskt material i lärandesammanhang

- Vid godkännande av icke-demokratiskt material i ett historiskt eller lärandesammanhang är det viktigt att dokumentationen är tydlig och transparent – exempelvis vid studie av helig text. Exempel på arbetsplan finns bifogad med markering av beskrivningar såsom "läsa, förstå, tolka och recitera" samt "vi går även igenom och diskuterar förklaringen till texterna".

Kommentar: Det finns ingen sådan rubrik i arbetsplanens formalia, men det vore fördelaktigt om detta framgick tydligt. Vi efterfrågar i arbetsplanen en detaljerad redogörelse av vilka delmoment som ska beröras. Det är dock inte detsamma som att specificera "hur studiematerialet ska användas", vilket kan leda till misstolkningar.

Granskningsresultat

Ibn Rushd beskrivning av rutiner för godkännande och registrering av studiematerial

Ibn Rushds egen beskrivning av godkännande och registrering av studiematerial

När studiematerial registreras i Gustav ska relevant information framgå vid registreringen såsom ämne, ansvarig för arrangemanget, verksamhetsform och aktuell kommun. Till alla arrangemang ska även en arbetsplan tas fram. Av arbetsplanen ska arrangemangets syfte framgå samt hur studiematerialet ska användas. Cirkelledare ska i samråd med studiekonsulent från Ibn Rushds arbeta fram arbetsplanen.

Nedan beskrivning är studieförbundets egna avseende deras rutiner kring studiematerial. Granskare har dock genomfört redaktionella tillägg och ändringar, såsom att lägga till rubriker, lägga beskrivningarna i nedan ordning samt beskriva de exempel som finns bilagda.

Planering av innehåll sker i första steget

- Som steg 1 planerar SK (Studiekonsulent) verksamhetsämne/innehåll tillsammans med cirkelledaren (utifrån planeringen i verksamhetsavtal). Det innefattar också att framställa förslag på folkbildande studiematerial som i sin tur leder till gruppens ökade kunskap inom det valda ämnet. Detta framkommer i verksamhetsavtalet – att man signerar detta avtal för att efterleva förbundets villkor och inget annat.
- ▶ Cirkelledaren kan välja studiematerial att registrera utifrån förbundets lista – denna lista läggs av studiekonsulenter som följer processerna som har beskrivits för att säkerställa att materialet efterlever arbetsplan och studieplan samt demokrativillkoren. Kvalitetsavdelningen kan ta bort studiematerial från listan om förbundet genom de interna kontrollerna upptäcker avvikande material.

Sida 16

Studiematerialet kan omfatta olika medier

- ▶ Studiematerialet kan vara en bok, internetartikel, film, Youtube-video eller ledarens egna dokumenterade erfarenhet. Registreringen i Gustav utförs av både studiekonsulenter/arrangemangsansvariga och även kvalitetshandläggare på distriktsnivå som har tilldelats behörigheter i Gustav. Om det är en Youtube-video kopieras och sparas länken som studiematerial i Gustav. Om det är en bok ska bokens namn, författarens namn och ISBN-nummer skrivas.

Granskning och dokumentation sker av studiekonsulent och cirkelledare i arrangemangets arbetsplan

- ▶ Innan registreringen genomförs bör vissa granskningssteg genomföras av studiekonsulent. Detta kan inkludera att identifiera kunskapskällan, planera vilka delmoment som ska ingå i arrangemanget (detta bör tydligt beskrivas i arbetsplanen som ska bifogas i samband med föransökan av arrangemanget; detta ansvar åligger cirkelledaren tillsammans med deltagarna och med stöd av studiekonsulent) samt hur materialet ska användas för grupputveckling.

Godkännande av icke-demokratiskt material i lärandesammanhang

- Vid godkännande av icke-demokratiskt material i ett historiskt eller lärandesammanhang är det viktigt att dokumentationen är tydlig och transparent – exempelvis vid studie av helig text. Exempel på arbetsplan finns bifogad med markering av beskrivningar såsom "läsa, förstå, tolka och recitera" samt "vi går även igenom och diskuterar förklaringen till texterna".

Kommentar: Studiekonsulenterna har till uppgift att säkerställa att materialet används på ett sätt som främjar folkbildning och uppmuntrar ett kritiskt förhållningssätt. Deras ansvar omfattar inte att granska demokrativillkoren. Det är viktigt att hålla isär dessa uppgifter för att undvika förvirring och säkerställa att varje aspekt av vår verksamhet bedöms utifrån rätt kriterier.

Granskningsresultat

Ibn Rushd beskrivning av rutiner för godkännande och registrering av studiematerial

Ibn Rushds egen beskrivning av godkännande och registrering av studiematerial

När studiematerial registreras i Gustav ska relevant information framgå vid registreringen såsom ämne, ansvarig för arrangemanget, verksamhetsform och aktuell kommun. Till alla arrangemang ska även en arbetsplan tas fram. Av arbetsplanen ska arrangemangets syfte framgå samt hur studiematerialet ska användas. Cirkelledare ska i samråd med studiekonsulent från Ibn Rushds arbeta fram arbetsplanen.

Nedan beskrivning är studieförbundets egna avseende deras rutiner kring studiematerial. Granskare har dock genomfört redaktionella tillägg och ändringar, såsom att lägga till rubriker, lägga beskrivningarna i nedan ordning samt beskriva de exempel som finns bilagda.

Planering av innehåll sker i första steget

- Som steg 1 planerar SK (Studiekonsulent) verksamhetsämne/innehåll tillsammans med cirkelledaren (utifrån planeringen i verksamhetsavtal). Det innefattar också att framställa förslag på folkbildande studiematerial som i sin tur leder till gruppens ökade kunskap inom det valda ämnet. Detta framkommer i verksamhetsavtalet – att man signerar detta avtal för att efterleva förbundets villkor och inget annat.
- ▶ Cirkelledaren kan välja studiematerial att registrera utifrån förbundets lista – denna lista läggs av studiekonsulenter som följer processerna som har beskrivits för att säkerställa att materialet efterlever arbetsplan och studieplan samt demokrativillkoren. Kvalitetsavdelningen kan ta bort studiematerial från listan om förbundet genom de interna kontrollerna upptäcker avvikande material.

Sida 16

Studiematerialet kan omfatta olika medier

- ▶ Studiematerialet kan vara en bok, internetartikel, film, Youtube-video eller ledarens egna dokumenterade erfarenhet. Registreringen i Gustav utförs av både studiekonsulenter/arrangemangsansvariga och även kvalitetshandläggare på distriktsnivå som har tilldelats behörigheter i Gustav. Om det är en Youtube-video kopieras och sparas länken som studiematerial i Gustav. Om det är en bok ska bokens namn, författarens namn och ISBN-nummer skrivas.

Granskning och dokumentation sker av studiekonsulent och cirkelledare i arrangemangets arbetsplan

- ▶ Innan registreringen genomförs bör vissa granskningssteg genomföras av studiekonsulent. Detta kan inkludera att identifiera kunskapskällan, planera vilka delmoment som ska ingå i arrangemanget (detta bör tydligt beskrivas i arbetsplanen som ska bifogas i samband med föransökan av arrangemanget; detta ansvar åligger cirkelledaren tillsammans med deltagarna och med stöd av studiekonsulent) samt hur materialet ska användas för grupputveckling.

Godkännande av icke-demokratiskt material i lärandesammanhang

- Vid godkännande av icke-demokratiskt material i ett historiskt eller lärandesammanhang är det viktigt att dokumentationen är tydlig och transparent – exempelvis vid studie av helig text. Exempel på arbetsplan finns bifogad med markering av beskrivningar såsom "läsa, förstå, tolka och recitera" samt "vi går även igenom och diskuterar förklaringen till texterna".

Kommentar: Detta är inte ett krav enligt Folkbildningsrådet, utan följer våra egna interna riktlinjer. Våra rutiner är utformade för att säkerställa hög kvalitet och relevans i vår verksamhet, även om de går utöver de minimikrav som ställs av Folkbildningsrådet.

Innehåll i studiematerial kan granskas av kvalitetshandläggare

- ▶ Enligt uppgift har Ibn Rushd ingen nationell gemensam rutin för granskning eller utvärdering av registrerat material i Gustav. Distrikt södra uppger att de inte heller har etablerat någon skriftlig rutin för detta. Dock kan det vid behov genomföras granskningar eller utvärderingar, specifikt i de fall de uppstått oklarheter, dubbeltolkningar eller när det angivna studiematerialet i arbetsplanen inte överensstämmer med det som har registrerats i Gustav. Enligt uppgift har distriktet identifierat detta som en utvecklingsområde.
- ▶ I enlighet med ovan kan kvalitetshandläggare vid behov granska den inskickade informationen noggrant för att säkerställa att den är korrekt och uppfyller kraven och syften med folkbildningen. Detta kan inkludera att kvalitetshandläggaren genomför stickprov och utvärderar materialets innehåll och upplägg, oavsett om det är en bok, en snabb titt på en film eller en YouTube-video. Målet är att säkerställa att den rapporterade arrangemangsinformationen är korrekt och att det inte förekommer några tvetydiga eller odemokratiska delmoment som skulle kunna strida mot villkoren eller riktlinjerna. Nationellt finns det ingen gemensam rutin för detta.

Studiekonsumenten följer upp föreningarna och arrangemangen

- ▶ Studiekonsumenten har i uppdrag att följa upp föreningen och kontrollera att arbetsplan och studieplan/delmomenten följs - detta görs genom bestämda träffar men även genom föreningsbesök.

- ▶ Om cirkelledaren avviker från verksamhetsplaneringen och studieplan uteblir kostnadsersättning och verksamheten som bedrivs faller utanför vad som anses uppfylla villkoren för folkbildning samt processerna för att säkerställa att demokrativillkoren efterlevs. Det uppges att det är viktigt att föreningen förhåller sig till överenskomna planer i verksamhetsavtalet för att säkerställa att verksamheten följer riktlinjerna för folkbildning och uppfyller studieförbundets demokratiförklaring.
- ▶ Träffarna med föreningen dokumenteras av studiekonsulent. Arbetsplan ska förbli ett levande dokument under verksamhetens gång och kan anpassas och justeras efter gruppens egna behov så länge det görs i samråd med studiekonsumenten innan signeringen av verksamheten äger rum.

Checklista för utvärdering av studiematerial vid planering av folkbildningsverksamheten

Enligt uppgift från studieförbundet, distrikt södra, pågår det ett arbete i distriktet med att ta fram en checklista för utvärdering av studiematerial. Granskare har mottagit ett arbetsmaterial för detta. Syftet med checklista uppges vara att säkerställa att valt studiematerial för folkbildningsverksamhet möter höga standarder för kvalitet, relevans och inkludering, samt främja en givande och etiskt ansvarsfull lärandemiljö.

Checklista inkluderar avsnitt där ansvarig ska beskriva relevans för folkbildningssyfte, pedagogiskt värde, mångfald och inkludering, etiska och moraliska aspekter samt motverka diskrimineringsgrund.

Kommentar: Uppföljning sker både genom planerade träffar och oplanerade verksamhetsbesök. Eftersom folkbildning vilar på att den ska vara fri och frivillig så är arbetsplanen är ett levande dokument som ständigt utvecklas under verksamhetens gång. Vi påtvingar inte våra cirkelledare eller deltagare att strikt följa den. I stället kan arbetsplanen när som helst justeras och anpassas efter gruppens egna önskemål och behov. Om vi inte tillåter denna flexibilitet, upphör det att vara folkbildning.

Granskningsresultat

Identifierat innehåll som kan strida mot Region Skånes grundläggande villkor verksamhetsår 2021

Arrangemang och material	Kommentar från sökning	Syftet enligt arbetsplan	Motivering till bedömning
<p>Studiecirkel: Cirkel om "Karbala historia" - stad i Irak</p> <p>Studiematerial: Författare: Den Väntades Vänner</p>	<p>Av information som framkom av registrering i Gustav gick det inte att identifiera studiematerialet.</p> <p>Vid sökning av Den väntades vänner identifierades deras hemsida. Den väntades vänner är en oberoende grupp som startades 2005 som fokuserar på så kallad "islamisk hälsa".</p> <p>Den väntades vänner hemsida har ett avsnitt för "Frågor och svar" med direkt länk till Islamportalens hemsida. På Islamportalens hemsida har granskare identifierat innehåll som strider mot Region Skånes grundläggande villkor. På hemsidan finns avsnitt där det bland annat anges att homosexualitet är förbjudet och att barnaga är tillåtet under vissa omständigheter.</p> <p>Då registreringen i Gustav inte gav tillräcklig information för att med säkerhet identifiera det använda studiematerialet efterfrågades tillhörande arbetsplan. Av arbetsplan framgår att materialet som har använts avser boken <i>Ashuras hjältar</i> (Libris) utgiven av Den väntades vänner.</p>	<p>Målet är att lära sig islam historia och fördjupa sig om vad som hände i Karbala. Gruppens mål är också att alla ska kunna dra lärdomar från slaget i Karbala och hur vi kan använda det i vår vardag.</p>	<p>Studiematerial avser boken <i>Ashuras hjältar</i>. Boken är en sammanställning av en rad författare som skildrar Imam Hosseins revolution i Karbala. Boken skildrar hans följeslagares tro och övertygelser. Imam Hossein och hans revolution är ett kritiskt kapitel inom islamisk historia som framförallt kommit att prägla Shia Islamisk tro.</p> <p>Därmed görs bedömningen att boken kan innehålla konfessionella eller andra värderingsgrundande inslag, men ligger inte till grund för en bedömning om innehåll som kan strida mot Region Skånes grundläggande villkor.</p> <p>Arbetsplanen innehåller inte ett problematiserande kontext av konfessionella eller andra värdegrundade inslag eller ett källkritiskt förhållningssätt avseende studiematerialet eller kunskapskällan.</p>

Kommentar: Arbetsplanen innehåller inte de delar som granskarna har identifierat som problematiska utan handlar om andra ämnen. Därför finns det ingen anledning att ifrågasätta eller problematisera arbetsplanens innehåll. Om granskarna har funnit något problematiskt, bör det klargöras vad dessa punkter är och hur de specifikt relaterar till arbetsplanen. Det är viktigt att undvika att skapa oklarheter genom att lägga till delar som inte är relevanta eller nödvändiga för hur verksamheten bedrivits.

Vidare så bör Ibn Rushd inte hållas ansvariga för texter som inte förekommer i folkbildningen även om sådana finns på samma digitala informationsplattformar varifrån källorna kommer. De texter som granskarna anmärker på har alltså inte förekommit i den verksamhet som behandlas i utredningen. Vi kan bara ta ansvar för texter som faktiskt förekommer i vår folkbildning, inte för andra texter med exempelvis samma författare eller på samma plattform med annat budskap eller innehåll.

Granskningsresultat

Identifierat innehåll som kan strida mot Region Skånes grundläggande villkor verksamhetsår 2021

Arrangemang och material	Kommentar från sökning	Syftet enligt arbetsplan	Motivering till bedömning
<p>Studiecirkel: Cirkel om tidigare folkberättelser (Qasas Al Sabaykin)</p> <p>Studiematerial: Koranens budskap, http://www.islamguiden.com/berattelse.shtml#WPtjInyjiU</p>	<p>Länken leder till Islamguiden och avser ett avsnitt om berättelser från koranen och bibeln. Avsnittet beskriver likheter och skillnader mellan dessa.</p> <p>På Islamguides hemsida identifierar granskare innehåll som strider mot Region Skånes grundläggande villkor. På hemsidan finns det bland annat ett avsnitt om brott och straff, där stening beskrivs som ett giltigt straff vid äktenskapsförbytelse.</p>	<p>Syftet med den cirkel är läsa olika sagor från koranen som nämndes i kristnas och judars böcker, för att kunna lära andra religioner och det som är gemensamt och förenar oss om människor så att vi kan leva allihop med all respekt, samt samarbeta och bygga bättre samhälle för alla människor.</p>	<p>Avsnittet på hemsidan avseende berättelser från koranen och bibeln bedöms kunna innehålla konfessionella eller andra värderingsgrundande inslag, men ligger inte till grund för en bedömning om innehåll som kan strida mot Region Skånes grundläggande villkor.</p> <p>På Islamguiden hemsida har dock granskare identifierat innehåll som strider mot Region Skånes grundläggande villkor. Det framgår inte ett tydligt avståndstagande från detta.</p> <p>Arbetsplanen innehåller inte ett problematiserande kontext av konfessionella eller andra värdegrundade inslag eller ett källkritiskt förhållningssätt avseende studiematerialet eller kunskapskällan.</p>

Kommentar: "Syftet med den cirkel är läsa olika sagor från koranen som nämndes i kristnas och judars böcker, för att kunna lära andra religioner och det som är gemensamt och förenar oss om människor så att vi kan leva allihopa med all respekt, samt samarbeta och bygga bättre samhälle för alla människor."

Arbetsplanen innehåller inte de delar som granskarna har identifierat som problematiska utan handlar om andra ämnen. Därför finns det ingen anledning att ifrågasätta eller problematisera arbetsplanens innehåll. Om granskarna har funnit något problematiskt, bör det klargöras vad dessa punkter är och hur de specifikt relaterar till arbetsplanen. Det är viktigt att undvika att skapa oklarheter genom att lägga till delar som inte är relevanta eller nödvändiga för hur verksamheten bedrivits.

Om vår verksamhet innehåller en länk till en särskild artikel på en hemsida är det denna vi tar ansvar för i vår verksamhet inte hela hemsidan.

3 Sammanfattning och bedömning

Ibn Rushds verksamhet i Skåne har under verksamhetsåren 2021 och 2023 innefattat ett stort antal arrangemang. Av dessa arrangemang gjordes ett urval utifrån två kategorier för vidare granskning. I de olika arrangemangen har ett eller flera studiematerial identifierats och granskats. Utifrån genomförd granskning har följande noteringar gjorts:

För bidrag väsentliga rutiner efterföljs inte fullt ut

- ▶ I mottagna rutiner avseende registrering i Gustav framgår att registrering av böcker ska innehålla bokens namn, författarens namn och ISBN-nummer. I mottagna listor över använt studiematerial framgår det att detta inte efterföljs.
- ▶ Hur studiematerial registreras/namnges i Gustav varierar stort och avsaknaden av ett enhetligt förfarande försvårar kontroller.
- ▶ Uppgivet ISBN-nummer har, för mer än hälften av studiematerialet som har ingått i det granskade urvalet, saknats eller på annat sätt inte varit spårbart.

Bristande registrering av studiematerial

- ▶ Av sammantaget 259 granskade studiematerial kunde granskare inte identifiera och/eller verifiera materialets innehåll i 175 fall, till följd av brister i efterlevnad av rutiner (se ovan).
- ▶ Totalt identifierades 44 material vars innehåll bedömdes avse konfessionella eller andra värderingsgrundande inslag. Djupare analys hade krävts för att kunna ta ställning till dess innehåll.

- ▶ Det har identifierades fyra studiematerial vars innehåll kan strida mot Region Skånes grundläggande villkor.
- ▶ För dessa studiematerial görs emellertid bedömningen att själva texterna, eller motsvarande, inte har ett innehåll som strider mot Region Skånes grundläggande villkor. Däremot har granskare iakttagit innehåll som strider mot de grundläggande villkoren på de hemsidorna som angetts vid registrering i Gustav, eller vid efterfrågad komplettering, och som är kopplade till arrangemangen.

Ett källkritiskt förhållningssätt framgår inte av arrangemangens arbetsplaner

- ▶ För samtliga av dessa arrangemang har tillhörande arbetsplaner efterfrågats. Av arbetsplanerna framgår inte ett kritiskt förhållningssätt gentemot dessa hemsidor.

Kommentar: Detta är inte ett krav enligt Folkbildningsrådet, utan följer våra egna interna riktlinjer. Våra rutiner är utformade för att säkerställa hög kvalitet och relevans i vår verksamhet, även om de går utöver de minimikrav som ställs av Folkbildningsrådet. Vi blir exempelvis utvärderade utifrån hur vi registrerar material, trots att det inte finns något specifikt krav på detta.

Det är viktigt att bedömningarna grundas på korrekt och relevant information för att ge en rättvisande bild av vår verksamhet. Det är svårt utan mer fakta att veta varför granskarna inte funnit vissa delar av materialet. En del av vårt studiematerial finns på andra språk och då blir det ibland olika stavningar på samma material. Utan kännedom om vilket material detta rör sig om och ingen dialog funnits med granskarna eller möjlighet att hitta rätt material kan vi inte veta detta.

3 Nästa steg

Utredningen har syftat till att säkerställa att stödet beslutat av Region Skånes kulturnämnd har använts i enlighet med det som framgår av gällande regelverk.

Granskare har inte identifierat studiematerial med icke-demokratiskt innehåll (se bilaga 1). Däremot har granskare identifiera studiematerial vars källa i form av hemsidor har publicerat icke-demokratiskt innehåll.

Säkerställa ett källkritiskt perspektiv

- ▶ Region Skåne bör säkerställa att Ibn Rushd implementerar ett källkritiskt förhållningssätt gentemot såväl studiematerialens innehåll som källor.
- ▶ Vid användandet av studiematerial med eventuellt problematiskt innehåll eller källa bör det alltid finnas en vägledning som problematiserar sådana texter/källor. Detta bör framgå av tillhörande arbetsplan för att säkerställa att en sådan diskussion ingår i arrangementet.
- ▶ I rapport *När folkbildningen möter samhällets demokratiska utmaningar* från Folkbildningsrådet 2022 beskrivs bland annat att ett systematiskt arbete med källkritik som allt viktigare.

Säkerställa enhetliga rutiner och genomföra kontroller

- ▶ För att underlätta kontroller och uppbirga transparens behöver en enhetlig och korrekt registrering av studiematerial implementeras. Genom sådana rutiner kan regionen säkerställa att icke-demokratiskt innehåll inte kommer att användas framöver.
- ▶ Fler kontroller av titlar/studiematerial skulle sannolikt uppmärksamma då material inte är verifierbart.

Sida 27

Kommentar: Vi på Ibn Rushd Studieförbund är fortfarande osäkra på vilka specifika delar av Region Skånes regelverk vi granskas mot, eftersom detta inte har tydliggjorts. Vi hade gärna velat ta del av de exakta punkterna eller paragraferna som är relevanta för vår granskning. Trots att vi efterfrågade denna information under hela granskningsprocessen, har vi inte fått något svar. Att få tillgång till denna information skulle bidra till en mer transparent och rättvis bedömningsprocess.

3 Nästa steg

Utredningen har syftat till att säkerställa att stödet beslutat av Region Skånes kulturnämnd har använts i enlighet med det som framgår av gällande regelverk.

Granskare har inte identifierat studiematerial med icke-demokratiskt innehåll (se bilaga 1). Däremot har granskare identifiera studiematerial vars källa i form av hemsidor har publicerat icke-demokratiskt innehåll.

Säkerställa ett källkritiskt perspektiv

- ▶ Region Skåne bör säkerställa att Ibn Rushd implementerar ett källkritiskt förhållningssätt gentemot såväl studiematerialens innehåll som källor.
- ▶ Vid användandet av studiematerial med eventuellt problematiskt innehåll eller källa bör det alltid finnas en vägledning som problematiserar sådana texter/källor. Detta bör framgå av tillhörande arbetsplan för att säkerställa att en sådan diskussion ingår i arrangementet.
- ▶ I rapport *När folkbildningen möter samhällets demokratiska utmaningar* från Folkbildningsrådet 2022 beskrivs bland annat att ett systematiskt arbete med källkritik som allt viktigare.

Säkerställa enhetliga rutiner och genomföra kontroller

- ▶ För att underlätta kontroller och uppbirga transparens behöver en enhetlig och korrekt registrering av studiematerial implementeras. Genom sådana rutiner kan regionen säkerställa att icke-demokratiskt innehåll inte kommer att användas framöver.
- ▶ Fler kontroller av titlar/studiematerial skulle sannolikt uppmärksamma då material inte är verifierbart.

Sida 27

Kommentar: Det är svårt att förstå innebörden av det sista stycket. Det verkar som om det görs ett antagande om att mer problematiskt innehåll skulle ha upptäckts om det hade varit spårbart. Vi begär att det klargörs hur denna slutsats har dragits och på vilka grunder detta antagande vilar. Det är av yttersta vikt att granskningen grundas på faktiska och verifierbara fynd, snarare än på spekulationer och antaganden.

3. Redogörelse för studiematerial och vilka ämnen ur material som används i studiecirkelarna

Efter genomgång av arrangemangen som nämns i rapporten är vår slutsats att inget problematiskt innehåll som strider mot demokrativillkoren har identifierats i arrangemangen. Vi ställer oss frågande till hur rapporten gjort motsatsen gällande.

Inget i arbetsplanerna för studiecirkelarna har innehåll som strider mot de sju diskrimineringsgrunderna. Därför finns det inget behov av att kommentera eller problematisera innehåll som inte har behandlats i studiecirkelarna.

På sidan 21-24 listas fyra arrangemang och material under slutsatser och sammanfattande iakttagelser uppges bl.a följande:

2

Granskningsresultat

Identifierat innehåll som kan strida mot Region Skånes grundläggande villkor verksamhetsår 2021

Arrangemang och material	Kommentar från sökning	Syftet enligt arbetsplan	Motivering till bedömning
Studiecirkel: Cirkel om "Karbala historia" - stad i Irak Studiematerial: Författare: Den Väntades Vänner	<p>Av information som framkom av registrering i Gustav gick det inte att identifiera studiematerialet.</p> <p>Vid sökning av Den väntades vänner identifierades deras hemsida. Den väntades vänner är en oberoende grupp som startades 2005 som fokuserar på så kallad "Islamisk hälsa".</p> <p>Den väntades vänner hemsida har ett avsnitt för "Frågor och svar" med direkt länk till Islamportals hemsida. På Islamportals hemsida har granskare identifierat innehåll som strider mot Region Skånes grundläggande villkor. På hemsidan finns avsnitt där det bland annat anges att homosexualitet är förbjudet och att barnaga är tillåtet under vissa omständigheter.</p> <p>Då registreringen i Gustav inte gav tillräcklig information för att med säkerhet identifiera det använda studiematerialet efterfrågades tillhörande arbetsplan. Av arbetsplan framgår att materialet som har använts avser boken <i>Ashuras hjältar</i> (Libris) utgiven av Den väntades vänner.</p>	<p>Målet är att lära sig islam historia och fördjupa sig om vad som hände i Karbala. Gruppens mål är också att alla ska kunna dra lärdomar från slaget i Karbala och hur vi kan använda det i vår vardag.</p>	<p>Studiematerial avser boken <i>Ashuras hjältar</i>. Boken är en sammanställning av en rad författare som skildrar Imam Hosseins revolution i Karbala. Boken skildrar hans följeslagares tro och övertygelser. Imam Hossein och hans revolution är ett kritiskt kapitel inom islamisk historia som framförallt kommit att prägla Shia Islamisk tro.</p> <p>Därmed görs bedömningen att boken kan innehålla konfessionella eller andra värderingsgrundande inslag, men ligger inte till grund för en bedömning om innehåll som kan strida mot Region Skånes grundläggande villkor.</p> <p>Arbetsplanen innehåller inte ett problematiserande kontext av konfessionella eller andra värdegrundande inslag eller ett källkritiskt förhållningsätt avseende studiematerialet eller kunskapskällan.</p>

Kommentar: Materialet står tydligt dokumenterat i arbetsplanen med ISBN. Ingen avvikelse i arbetsplanen har noterats. Ämnet handlar om historia och ingen koppling till homofobi, barnaga eller annat innehåll som strider mot Region Skånes villkor. Syftet med arrangemanget är att lära sig om islams historia och dra lärdomar från slaget i Karbala. Citat från arbetsplanen:

"Målet är att lära sig islam historia och fördjupa sig om vad som hände i Karbala. Gruppens mål är också att alla ska kunna dra lärdomar från slaget i karbala och hur vi kan använda det i vår vardag."

Granskningsresultat

Identifierat innehåll som kan strida mot Region Skånes grundläggande villkor verksamhetsår 2021

Arrangemang och material	Kommentar från sökning	Syftet enligt arbetsplan	Motivering till bedömning
<p>Studiecirkel: Cirkel i tro - Tawhid (Monoteism)</p> <p>Studiematerial: Islamportalen The Fundamentals of Tawhe</p>	<p>Länken leder till hemsidan Islamportalen och avser ett avsnitt med information om tawhid. Tawhid är islams grundval och ett begrepp inom islamisk troslära för tron på en odelbar gud (monoteism).</p> <p>På Islamportalens hemsida har granskare identifierat innehåll som strider mot Region Skånes grundläggande villkor. På hemsidan finns avsnitt där det bland annat anges att homosexualitet är förbjudet och att barnaga är tillåtet under vissa omständigheter.</p> <p>Tillhörande arbetsplan efterfrågades för arrangemanget och av arbetsplanen framgår det att studiematerial avser boken <i>The Fundamentals of Tawheed: Islamic Monotheism</i> (Libns) författad av Dr. Abu Ameenah Bilal Philips.</p>	<p>Att få kunskap och lära sig vad Tawhid är för något. Kunna jämföra de olika monoteistiska religionerna.</p>	<p>Avsnittet på hemsidan avseende Tawhid bedöms kunna innehålla konfessionella eller andra värderingsgrundande inslag, men ligger inte till grund för en bedömning om innehåll som kan strida mot Region Skånes grundläggande villkor. Likvärdig bedömningen görs avseende boken som identifierats efter komplettering av arbetsplan.</p> <p>På Islamportalens hemsida har dock granskare identifierat innehåll som strider mot Region Skånes grundläggande villkor. Det framgår inte ett tydligt avståndstagande från detta.</p> <p>Arbetsplanen innehåller inte ett problematiserande kontext av konfessionella eller andra värdegrundade inslag eller ett källkritiskt förhållningssätt avseende studiematerialet eller kunskapskällan.</p>

Kommentar: Arbetsplanen beskriver vad och hur gruppen kommer att lära sig om Tawhid, en grundpelare inom islam. Syftet är att få kunskap om vad Tawhid är och kunna jämföra de olika monoteistiska religionerna. Citat från arbetsplanen:

"Att få kunskap och lära sig vad Tawhid är för något. Kunna jämföra de olika monoteistiska religionerna."

Det finns inga avvikelser eller innehåll som kan kopplas till barnaga eller annat som strider mot grundläggande villkor.

Granskningsresultat

Identifierat innehåll som kan strida mot Region Skånes grundläggande villkor verksamhetsår 2021

Arrangemang och material	Kommentar från sökning	Syftet enligt arbetsplan	Motivering till bedömning
<p>Studiecirkel: Cirkel om tidigare folkberättelser (Qasas Al Sabykin)</p> <p>Studiematerial: Koranens budskap, http://www.islamguiden.com/berattelse.shtml#_WPtjfnjIU</p>	<p>Länken leder till Islamguiden och avser ett avsnitt om berättelser från koranen och bibeln. Avsnittet beskriver likheter och skillnader mellan dessa.</p> <p>På Islamguides hemsida identifierar granskare innehåll som strider mot Region Skånes grundläggande villkor. På hemsidan finns det bland annat ett avsnitt om brott och straff, där stening beskrivs som ett giltigt straff vid äktenskapsförbrytelse.</p>	<p>Syftet med den cirkel är läsa olika sagor från koranen som nämndes i kristnas och judars böcker, för att kunna lära andra religioner och det som är gemensamt och förenar oss om människor så att vi kan leva allihopa med all respekt, samt samarbeta och bygga bättre samhälle för alla människor.</p>	<p>Avsnittet på hemsidan avseende berättelser från koranen och bibeln bedöms kunna innehålla konfessionella eller andra värderingsgrundande inslag, men ligger inte till grund för en bedömning om innehåll som kan strida mot Region Skånes grundläggande villkor.</p> <p>På Islamguiden hemsida har dock granskare identifierat innehåll som strider mot Region Skånes grundläggande villkor. Det framgår inte ett tydligt avståndstagande från detta.</p> <p>Arbetsplanen innehåller inte ett problematiserande kontext av konfessionella eller andra värdegrundade inslag eller ett källkritiskt förhållningssätt avseende studiematerialet eller kunskapskällan.</p>

Kommentar: Arbetsplanen visar att studiecirkeln fokuserar på respekt och samexistens genom att läsa olika sagor från koranen och jämföra dessa med kristna och judiska berättelser. Syftet är att lära sig om andra religioner och vad som förenar människor, för att leva tillsammans med respekt och bygga ett bättre samhälle för alla. Ingenting i arbetsplanen visar att delar som strider mot Region Skånes demokrativillkor har förekommit i verksamheten. Ibn Rushd tar ansvar för delar som länkas till och kan inte ha insyn i allt innehåll som står på hemsidan. Detta sträcker sig utanför vårt ansvar. Citat från arbetsplanen:

"Syftet med den cirkel är läsa olika sagor från koranen som nämndes i kristnas och judars böcker, för att kunna lära andra religioner och det som är gemensamt och förenar oss om människor så att vi kan leva allihopa med all respekt, samt samarbeta och bygga bättre samhälle för alla människor."

2

Granskningsresultat

Identifierat innehåll som kan strida mot Region Skånes grundläggande villkor verksamhetsår 2023

Arrangemang och material	Kommentar från sökning	Syftet enligt arbetsplan	Motivering till bedömning
<p>Studiecirkel: 365 dag med -(Sahabah) att lära deltagarna om etik och moral i Islam.</p> <p>Studiematerial: Alshaba berättelser av Massad Hussein</p>	<p>Av information som framkom av registrering i Gustav gick det inte att identifiera studiematerialet.</p> <p>Vid förfrågan om kompletterande uppgifter mottogs en länk. Länken avser hemsidan Alukah. Hemsidan är på arabiska men går att översatt till engelska.</p> <p>Vid översättning av hemsidan framgår det att materialet avser boken <i>Stories of the companions for children and young people</i> av författaren Musaad Hussein Muhammad (Alukah). Boken innehåller berättelser för barn om profeten Muhammed. Boken är på arabiska och går att ladda ner som PDF.</p> <p>På hemsidan Alukah identifierar granskare innehåll som strider mot Region Skånes grundläggande villkor. Bland annat texter där det anges att homosexualitet är förbjudet samt att män har rätt att slå sina fruar så länge det inte lämnar synliga märken.</p>	<p>En bok som innehåller annorlunda och intressanta berättelser. Mening med boken ge lärande med en bra uppförande på ett enkelt sätt.</p> <p>Vi körde en grupp tillsammans. Där läser vi olika berättelser som stärker deltagares förståelse av olika goda moral. Dessutom lär vi oss att vara en god läsare genom att läsa högt framför gruppen och då kan man stärka sitt läsning samt självförtroende.</p>	<p>Boken som länken ursprungligen härleder till bedöms kunna innehålla konfessionella eller andra värderingsgrundande inslag, men ligger inte till grund för en bedömning om innehåll som kan strida mot Region Skånes grundläggande villkor.</p> <p>På hemsidan Alukah har dock granskare identifierat innehåll som strider mot Region Skånes grundläggande villkor. Det framgår inte ett tydligt avståndstagande från detta.</p> <p>Arbetsplanen innehåller inte ett problematiserande kontext av konfessionella eller andra värdegrundade inslag eller ett källkritiskt förhållningssätt avseende studiematerialet eller kunskapskällan.</p>

Kommentar: Länken till inspirationskällan/materialet står på arbetsplanen och handlar om egenskaper hos olika följeslagare i islams historia. Syftet med arrangemanget är att läsa olika berättelser som stärker deltagarnas förståelse av god moral och förbättra deras läsförmåga och självförtroende. Citat från arbetsplanen:

"Vi körde en grupp tillsammans. Där läser vi olika berättelser som stärker deltagares förståelse av olika goda moral. Dessutom lär vi oss att vara en god läsare genom att läsa högt framför gruppen och då kan man stärka sitt läsning samt självförtroende."

Arbetsplanen innehåller inte de aspekter som granskarna har identifierat som problematiska. Därför finns det ingen anledning att ifrågasätta eller problematisera arbetsplanens innehåll. Om granskarna har funnit något problematiskt, bör det klargöras vad dessa punkter är och hur de specifikt relaterar till arbetsplanen. Det är viktigt att undvika att skapa oklarheter genom att lägga till element som inte är relevanta eller finns i verksamheten. Ibn Rushd tar ansvar för det material eller artikel som hänvisas till och som framgår av arbetsplanen. Vi tar inte ansvar för hela hemsidor eller material som inte ingår i arbetsplanen.